

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén: En europeisk strategi för miljö och hälsa”

(KOM(2003) 338 slutlig)

(2004/C 80/15)

Den 12 juni 2003 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda meddelande.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som förberett ärendet, antog sitt yttrande den 13 november 2003. Föredragande var Ernst Ehnmark.

Vid sin 404:e plenarsession den 10 och 11 december 2003 (sammanträdet den 10 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 114 röster för, 2 emot och 2 nedlagda röster.

1. Sammanfattning av yttrandet

1.1. Miljö- och hälsofrågor ägnas allt större uppmärksamhet både lokalt, nationellt och på EU-nivå. Det är logiskt. När förståelsen ökar i fråga om miljöbetingade risker för vår hälsa byggs det upp ett förstärkt politiskt stöd för konkreta insatser. Hittills har miljö- och hälsofrågorna i första hand hanterats på nationell och lokal nivå, men nu är det dags att EU svarar för ett bidrag.

1.2. Europeiska kommissionen har dragit igång ett långtgående och inspirerande initiativ med sitt meddelande om miljö och hälsa. Syftet är tudelat: att ge en grundval för en samrådsprocess och att skissera en handlingsplan som skall läggas fram under våren 2004. Den grupp som prioriteras i den första sexåriga handlingsplanen är barnen.

1.3. EESK välkomnar detta nya initiativ. Det kommer lägligt med hänsyn till utvidgningen, kommande initiativ från Världshälsoorganisationen och det praktiska genomförandet av världstoppmötet i Johannesburg om hållbar utveckling. Kommissionen ger för övrigt ett mycket konkret exempel på praktisk politik för hållbar utveckling.

1.4. Meddelandet väcker emellertid en rad frågor som bör lösas innan handlingsplanen läggs fram. Det är inte uppenbart hur de nya miljö- och hälsoinitiativen är kopplade till ett antal andra kommissionsinitiativ – avseende folkhälsa eller en rad miljöfrågor. Det är inte heller klart hur man skall åstadkomma den policysamordning som krävs inom kommissionen.

1.5. EESK beklagar att man i meddelandet inte försöker presentera mer specifika mål för det nya initiativet. Vi föreslår att kommissionen försöker tillämpa cykliska mål, i linje med de välkända milleniemålen för utvecklingsländerna. Sådana mål är visserligen allmänt hållna, men de ger en grundläggande bas för utvärdering och uppföljning.

1.6. EESK stöder den föreslagna förteckningen över prioriterade hälsofrågor när det gäller barn. Kommittén noterar dock att det snart kan bli nödvändigt att även ta upp frågan om barns fetma.

1.7. EESK välkomnar att kommissionen lagt upp ett brett samråd när det nya initiativet lanseras. Kommittén beklagar att den tid som ställs till förfogande för samrådet är relativt begränsad. Vi vill dessutom notera att prioriteringen av barn under de första sex åren bör innebära att kommissionen strävar efter att gemensamt med nationella myndigheter etablera informations- och kommunikationskanaler till institutioner och yrkesfolk som arbetar med barn, och om möjligt också till föräldrar. Detta initiativ är, eller skulle kunna utgöra, ett tydligt exempel på att insatser på EU-nivå ger konkreta fördelar på gräsrotsnivån.

2. Ett långsiktigt initiativ

2.1. Sambanden mellan miljö och hälsa har blivit en påtaglig realitet. Larmrapporter, inte minst i massmedia, har skapat en ökad medvetenhet, och en växande oro, rörande de negativa hälsoeffekterna av en förorenad eller förstörd miljö. I land efter land har hälsa-miljö-frågorna fått en starkt ökad betydelse, också politiskt. Europeiska kommissionen har nu presenterat ett underlag för ett storskaligt arbete med hälsa-miljö-frågorna. Kommissionen tar i sitt nya meddelande fasta på den växande oron, samtidigt som man söker tydliggöra att EU-nivån kan ge substantiella bidrag i arbetet på att långsiktigt minska antalet sjukdomsfall som orsakas av miljöfaktorer. Särskild uppmärksamhet vill man ge de mest sårbara grupperna i samhället, främst barnen.

2.2. EESK välkomnar kommissionens initiativ att brett ta tag i frågorna om miljö och hälsa. Det finns ett betydande antal program och åtgärder som helt eller delvis berör frågor om miljö och hälsa, men det är en splittrad bild utan en övergripande samordning och konsolidering. I detta perspektiv är det nya initiativet särskilt viktigt och angeläget. Det är också viktigt att dessa frågor i större omfattning hanteras över gränserna och inte endast nationellt eller regionalt. Initiativet kommer vid en lämplig tidpunkt. Det finns förutsättningar för en bred uppslutning kring konkreta åtgärder för att minska de miljörelaterade sjukdomarna. De tio nya medlemsländerna i EU kan från början fullt ut både påverka strategins utformning och delta i genomförandet. I ett läge där EU-samarbetets tilläggsvärde inte sällan ifrågasätts är ett brett initiativ inom hälsa-miljö-området ägnat att tydliggöra samarbetets värde.

2.3. Det meddelande som nu föreligger är avsett att ligga till grund för ett brett samråd om prioriteringar och konkretiseringar, innan ett slutligt förslag till strategi läggs fram under våren 2004. Strategin är tänkt att genomföras i sexårs-etapper och dess omfattning kommer att ökas successivt. Strategin bygger på fem basala faktorer och har fått akronymen SCALE eftersom den grundar sig på vetenskap (Science), inriktar sig på barn (Children), syftar till ökad medvetenhet (Awareness), genomförs genom rättsliga instrument (Legal instruments) samt följs upp med löpande utvärdering (Evaluation). Den första etappen, 2004–2010, kommer att inriktas på fyra hälsoeffekter: 1) luftvägssjukdomar hos barn samt astma och allergier, 2) störningar i nervsystemets utveckling, 3) barncancer och 4) endokrinstörande effekter.

2.4. Förslaget att fokusera den första sexårscykeln på barns miljörelaterade sjukdomar är klokt och riktigt. Kunskapen om vilka långsiktiga effekter miljöförändringar och miljöförstörrelse får på människan är ännu ganska begränsad. Över de senaste femtio åren har ett par hundra nya kemiska ämnen tagits i bruk. Hos vuxna finns i dag något hundratal kemiska substanser som tidigare generationer inte var utsatta för. Vad detta betyder i ett livslångt perspektiv, och än mer i ett generationsövergripande perspektiv, är svåröverskådligt och oroande. Att fokusera på barnen är också i detta perspektiv logiskt.

2.5. Kommissionen understryker i sitt meddelande att det ännu finns betydande kunskapsbrister när det gäller hälsa-miljö-sambanden, inte minst när det gäller barngrupperna. Brister i kunskaperna i vissa delar kan givetvis inte få leda till att insatser i andra delar läggs på is. Kommissionen har försökt undvika detta genom att lyfta fram fyra väsentliga hälso- och sjukdomsfaktorer rörande barn. Det är en klok uppläggning, och svarar samtidigt mot behovet av att snabbt tydliggöra de nya ansatserna.

3. Ett led i den övergripande strategin för hållbar utveckling.

3.1. Kommissionens initiativ att brett ta tag i frågorna om miljö och hälsa kan också betraktas som ett led i arbetet på att utveckla nya delar av den övergripande strategin för hållbar utveckling. De beslut som fattades vid Europeiska rådets möte i Göteborg i juni 2001 innebar att hållbar utveckling sattes upp som en övergripande målsättning för utvecklingen inom EU. Även om strategin endast delvis fått ett genomslag i praktisk EU-politik har den fått avsevärd betydelse som riktningssgivare och som en handfast påminnelse att det är nödvändigt att utforma de konkreta åtgärderna med ekonomiska, sociala och miljömässiga frågor i balans. Begreppet hållbar utveckling har därutöver en tydlig långsiktande dimension: det handlar om att ta ansvar för att kommande generationer inte får sämre möjligheter att forma sina liv än vad dagens generationer har haft och har.

3.2. Kommissionen har särskilt under 2003 arbetat med att konkretisera strategin om hållbar utveckling, samtidigt som förberedelser pågår för en översyn av strategin. Meddelandet om hälsa-miljö-frågorna ska betraktas i detta perspektiv, som en av flera konkretiseringar av visionen om hållbar utveckling inom EU. Meddelanden om miljövänlig teknik och integrerad produktpolitik är andra aktuella exempel. Det har emellertid visat sig svårt att nå ut med budskapet om hållbar utveckling till en bredare allmänhet i medlemsstaterna. För det mesta uppfattas det som ett tämligen vagt begrepp med oklart innehåll. Med meddelandet om miljö och hälsa har kommissionen sökt tydliggöra en del av innebörden i begreppet hållbar utveckling.

3.3. Meddelandet om miljö och hälsa kan också ses som en EU-uppföljning till FN-konferensen om hållbar utveckling i Johannesburg i augusti-september 2003. I arbetsplanen från konferensen fick frågor om miljö och hälsa stort utrymme och en hög prioritering.

4. Nödvändig samordning i EU-arbetet

4.1. Kommissionens nya initiativ måste hälsas med tillfredsställelse. Det är rätt ansats och rätt tidpunkt. Men frågan är hur initiativet förhåller sig till andra insatser på hälsoområdet. Det finns skäl att påminna om att frågor om miljö och hälsa behandlas inom ett inte oväsentligt antal andra program och aktiviteter. Det sjätte miljöhandlingsprogrammet innehåller särskilda markeringar för åtgärder med syfte att minska hälsorisker orsakade av miljön. Det stora folkhälsoprogrammet inom EU (med tidsgränsen 2003–2008) tar särskilt upp

åtgärder för att minska hälsorisker orsakade av miljö och miljörelaterade faktorer. Det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling innehåller ett avsnitt om forskningsinsatser rörande miljö och hälsa. Den nya kemikaliepolitiken ger förutsättningar att bättre följa människors exponering för kemikalier, också över längre tid, och därmed få underlag för agerande.

4.2. Inom Europa har Världshälsoorganisationen WHO sjösat ett särskilt program för hälsa-miljö-frågor, med en deklaration antagen 1989 av de europeiska miljö- och hälsoministrarna. WHO-arbetet har fortsatt med ministermöten av motsvarande slag i Helsingfors 1994 och i London 1999. I Budapest kommer en uppföljning att ske våren 2004. Kommissionens meddelande om miljö- och hälsofrågor skall ses också i detta perspektiv, som ett EU-bidrag till konferensen i Budapest.

4.3. Det föreligger av ovannämnda skäl ett mycket påtagligt behov av en samordnad och konsoliderad EU-politik när det gäller miljö- och hälsofrågorna. Det nu aktuella meddelandet från kommissionen ger ingen vägledning hur kommissionen tänker lösa frågorna om samordning mellan de olika initiativen och programmen. EESK beklagar att så inte skett. EESK förutsätter att kommissionen i det kommande förslaget till konkret strategi för miljö- och hälsofrågorna klargör hur samordningen skall se ut. EESK skulle för sin del finna det naturligt att se folkhälsoprogrammet som den övergripande insatsen för bättre hälsa för medborgarna inom EU, och det nya miljö- och hälsoinitiativet som en fördjupad särskild ansats inom det breda hälsofrämjande arbetet. Vilken lösning som slutligt väljs har kanske mindre betydelse än att samordningen verkligen tydliggörs.

5. Ett upptornande berg av behov

5.1. Inom miljö- och hälsoområdet föreligger vad som skulle kunna kallas ett upptornande berg av behov och önskvärda åtgärder. Att göra prioriteringar är naturligtvis vanskligt inför detta berg. Kommissionen lyfter fram inriktningen på ett begränsat antal målsättningar och ett aktivt utnyttjande av aktuell och framtida forskning som den nya strategins och handlingsplanens särskilda mervärde. Det är inte utan vidare givet att begränsningen skall ses som det nya initiativets mervärde. I stället borde det vara en tydlig ambition att skapa den nödvändiga samordningen mellan åtgärder och program. EESK anser att frågan om vilket mervärde den kommande strategin kommer att ge bör ges en tydlig belysning.

5.2. En svaghet i kommissionens meddelande är att man är så sparsam med basdata som grund för prioriteringar och målgrupper. Det finns i dag i runda tal 160 miljoner barn inom EU. Det finns statistik över hälsoläge och sjukdomar. Det finns ett betydande basmaterial från många medlemsländer. Det hade varit av värde med en fyllig dataredovisning i kommissionens förslag, med fokus på jämförande data. EESK förutsätter att det kommande förslaget till strategi innehåller en redovisning av relevant statistik och andra basdata, till stöd för de konkreta förslag som läggs fram. En sådan redovisning är givetvis värdefull också för den diskussion som förväntas ske ute i medlemsländerna och på lokal nivå.

5.3. En ytterligare svaghet i kommissionens meddelande är att man har svårt att ange målsättningar för den kommande handlingsplanen, utöver mer allmänna verbala markeringar. EESK är väl medveten om svårigheten att sätta mer konkreta mål för arbete inom ett så svårhanterligt område som miljö- och hälsosektorn. EESK vill emellertid i detta sammanhang nämna de s.k. Millenniemålen som kommit att bli en ofta använd referens vid planering och evaluering av utveckling och utvecklingsbistånd. Kommissionen borde, enligt EESK:s uppfattning, pröva om det inte går att sätta mål för miljö- och hälsoområdet enligt samma modell som Millenniemålen. Det skulle innebära att man försöker ange i relativa termer vilka förbättringar som bör ha uppnåtts vid slutet av den första sexårscykeln, av typ reducering av vissa sjukdomsfall bland barn och inom vissa åldersintervaller.

5.4. EESK vill understryka att det bör vara möjligt att sätta upp mål av Millennie-typ för bland annat nya fall av astma och allergier. För andra barnsjukdomar, såsom barncancer, är det otvivelaktigt svårare att sätta förändringsmål. Men arbetet med miljö- och hälsofrågorna handlar inte endast om att förebygga nya sjukdomsfall, utan också om att långsiktigt minska viktiga risker, såsom förekomsten av tungmetaller i vatten och luft. Även här bör det vara möjligt att sätta upp förändringsmål. Av naturliga skäl måste mål av Millennie-typ vara långsiktiga, med räckvidd på minst 6–7 år och gärna 10–15 år. Utan en viss precisering av mål som skall uppnås, och av de kriterier som skall användas för att mäta effekterna, blir det svårt att göra programmet trovärdigt.

5.5. Det finns i uppläggningsen av den nya strategin och handlingsplanen en tanke om att det skulle gå att fokusera barnen som målgrupp utan att nämnvärt beröra andra målgrupper. Detta är givetvis inte möjligt; i en rad åtgärder inriktade på barns hälsa berörs också vuxengrupper mycket påtagligt.

5.6. Som även rådet understryker i sina slutsatser om kommissionens meddelande, borde en omfattande strategi för miljö och hälsa inte läggas upp utan att ta hänsyn till de socioekonomiska miljöhälsfaktorerna.

6. Brett samråd med intressenterna

6.1. EESK välkomnar uppläggningsen med brett och långsiktigt deltagande av olika intressenter i uppläggning och genomförande av strategin och handlingsplanen. Arbetsmarknadens parter och det organiserade civila samhället har en mycket tydlig och viktig uppgift i att aktivt medverka inom strategin. EESK vill uttrycka tillfredställelse över kommissionens klara prioritering i detta avseende. EESK vill emellertid peka på behovet av tillräcklig tid för konsultationer; annars löper man risk att det goda initiativet genererar besvikna kommentarer.

6.2. Det är mycket viktigt att de nya medlemsstaterna och kandidatländerna involveras i planerings- och genomförandearbetet. Kommissionen har också från början sökt en aktiv medverkan från intressenter i de nya medlemsländerna. EESK vill i detta sammanhang framhålla att mycket betydande förbättringar skett i de nya medlemsländerna i fråga om utsläpp av partiklar, svavel och svaveldioxid. Även om förbättringarna delvis berott på den dramatiska industriella omställningen – nedläggning av äldre produktionsanläggningar m.m. – har vi en situation i dag där skillnaderna i miljöskydd och miljöpolitik inte längre är så stora som för 5-8 år sedan. Det bör innebära att de nya medlemsländerna från början kan på ett nyttigt sätt delta i planering och genomförande av den nya strategin för miljö och hälsa.

6.3. Målsättningarna i den nya strategin aktualiserar vissa frågor vad gäller finansiella resurser och stöd, och då inte bara för de nya medlemsstaterna. En strategi som inte tar upp de finansiella konsekvenserna blir snart ointressant. EESK förutsätter att den nya strategin belyser frågan om vilka resurser som kan komma att ställas till förfogande för genomförandet, och att man särskilt tar upp frågan om stöd till de nya medlemsländerna.

6.4. Lagstiftning utgör uppenbarligen ett av verktygen för att genomföra strategin. Miljö- och hälsofrågor måste behandlas på EU-, medlemsstats-, region- och kommunnivå. I meddelandet behandlas dock inte nämnvärt hur befogenheterna skall fördelas. Varje nivåns ansvarsområde bör så långt möjligt preciseras. I detta sammanhang vill EESK uttrycka sin förhoppning att kommissionen tillskapar en permanent rådgivande kommitté för strategins utveckling och utvärdering.

6.5. Den nya miljö- och hälsostrategin kommer att ställa höga krav på arrangemang för skilda intressens delaktighet i planering och genomförande. Ett program liknande detta, med fokusering de första sex åren på barnen, har hittills inte sjuvats på EU-nivå. Att barnen är målgrupp ger utrymme för nya kontaktvägar och för ett breddat informations- och konsultationsarbete.

6.6. Hur berörda grupper rent praktiskt skall kunna delta i planerings- och genomförandearbetet är en mycket viktig fråga. Att vara med och planera är en sak – att delta i det konkreta genomförandearbetet är något annat. Även om enskilda organisationer kan ha svårt att spela en aktiv roll i genomförandet är deras medverkan vid planering, förankring och uppföljning oerhört väsentlig. Att skapa opinion, stöd och engagemang på gräsrotsnivå kommer att bli helt nödvändigt, och här har arbetsmarknadens parter och det organiserade civila samhällets organisationer en central roll. Detta förutsätter emellertid att strategin innehåller konkreta och operativa mål.

7. Forskningsinsatser och utvärdering

7.1. Kommissionen understryker i sitt meddelande vikten av samordnade forskningsinsatser för att skapa ökad kunskap om sambanden mellan miljö och hälsa. Det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling innehåller särskilda markeringar för sådan forskning. EESK välkomnar den koppling som kommissionen gör mellan det konkreta strategiarbetet och fortsatt forskning. EESK vill emellertid i detta sammanhang också peka på att betydande forskningsrön redan finns rörande samband mellan miljö och hälsa. Det gäller därför att ta vara på den forskning som redan finns, i förening med nya forskningsinsatser. Det kan låta som en självklarhet, men i entusiasmen över möjligheter till ny forskning finns en risk att man glömmer bort att noga ta vara på den forskning som redan finns.

7.2. EESK vill särskilt peka på behovet av forskning rörande hälsorisker till följd av kombinerade miljöfaktorer. I de gångna decenniernas miljö- och hälsodebatt har fokus oftast varit på en miljöfaktor i taget, och mer sällan på kombinationer av miljöfaktorer där samvariationen kan accelerera hälsoriskerna.

7.3. Det forsknings- och utvecklingsarbete som den nya handlingsplanen förutsätter kommer också att innebära betydande behov av ytterligare forskare, vilket i sin tur medför krav på en utökad forskarutbildning. Tillgången på kvalificerad personal kan bli en akilleshäla för det nya programmet. EESK förutsätter att denna fråga tas upp i den kommande handlingsplanen.

7.4. I meddelandet betonas vikten av en utvärderingsprocess i samband med att strategin genomförs. EESK välkomnar att utvärderingen från början integreras i strategin, men påminner om att detta förutsätter konkreta och mätbara mål för strategin, mål som samtidigt skulle tjäna som verktyg för att fastställa strategins mervärde.

7.5. Den nya strategin och handlingsplanen kommer att redovisas vid WHO:s europeiska konferens om "The future for our children", i Budapest i juni 2005. EESK välkomnar möjligheterna till samarbete med WHO när det gäller miljö-hälso-frågorna i Europa.

7.6. I detta sammanhang vill EESK erinra om att WHO har en något vidare definition av begreppet miljö än vad kommissionen ger uttryck för i sitt meddelande. WHO inkluderar socioekonomiska faktorer, fattigdom, brist på infrastruktur m.m., medan kommissionen fokuserar på kemiska och biologiska föroreningar.

7.7. Kommissionens och EU:s fördragsmässiga kompetens i hälsofrågor har hittills varit begränsad, och återfinns för närvarande i artiklarna 152 och 174. Förslaget till konstitutionellt fördrag för EU har utvidgat kompetensen till att omfatta i vid mening gränsöverskridande hälsofrågor. Därmed bör kommissionen ha den grund som kan behövas för det nya miljö- och hälsoprogrammet.

8. Arbetsmiljöfrågor i den nya strategin

8.1. Kommissionen menar att strategin kommer att ge samverkans effekter med gemenskapsstrategin för hälsa och säkerhet på arbetet. Meddelandet innehåller emellertid ingen analys av hur eller i vilka delar samverkans effekter kan förutses eller bli möjliga. EESK ser arbetsrelaterade hälsofrågor som en självklar del av begreppet miljö och hälsa och rekommenderar att dessa frågor ges ökad uppmärksamhet i den nya strategin. I kommissionens meddelande noteras mer i förbigående kopplingarna till arbetsmiljön och dess problem. Det är olyckligt, eftersom det skulle kunna ge intrycket att kommissionen rent allmänt inte prioriterar arbetsmiljöfrågorna. Så är som bekant inte fallet; det finns ett stort särskilt aktionsprogram för frågor rörande arbetsmiljön.

8.2. EESK understryker att det är genom skydd av hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, förhållandet mellan industrianläggningar och det omgivande territoriet som några av de viktigaste initiativen inom området för miljöskydd har kunnat uträttas. Dessa initiativ utgör grunden för alla positiva lagstiftningsresultat i fråga om hälso- och miljöskydd på samhällsnivå.

8.3. EESK uppmanar därför kommissionen att åtgärda denna brist genom att lägga mer tyngd på den kortfattade punkten i meddelandet som behandlar arbetsrelaterade hälsofrågor. Denna punkt bör utökas för att täcka hela förhållandet mellan miljö, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen inom den nya strategin och dess prioriteringscykler. Arbetsmarknadens parter bör delta aktivt redan från början.

9. Särskilda kommentarer

9.1. EESK ger sitt starka stöd för uppfattningen att det bör utformas en tematisk strategi för att förbättra luftkvaliteten. Programmet för ren luft i Europa, med särskild inriktning på kvävedioxid och ozon, ger underlag för den översyn av direktiv 1999/30/EG som skall göras före utgången av år 2003. I detta direktiv fastställs gränsvärden för halten av SO₂, NO₂, NO_x, bly och partiklar. Ett förslag till nytt direktiv om tungmetaller och polyaromatiska kolväten väntar på att bli antaget. EESK rekommenderar att insatserna för att förbättra luftkvaliteten ges en starkare koppling till andra relevanta kommissionsinitiativ. Vilket mervärde strategin kan ge i detta sammanhang är inte klarlagt.

9.2. Behovet av konkreta åtgärder för att skapa bättre hälsovillkor kommer att variera stort mellan de olika regionerna i ett utvidgat EU. EESK föreslår att man inom ramen för strategin undersöker vilka regioner som har särskilt stora problem när det gäller miljö-hälso-risker och därmed behov av att få en prioriterad behandling inom strategins åtgärdsprogram, eller inom andra relaterade EU-program. Det handlar här också om att prioritera regioner och projekt som kan förväntas ge konkreta och kostnadseffektiva resultat.

9.3. Den nya kemikaliepolitiken kommer att ge nya verktyg för att identifiera hälsorisker, inte minst när det gäller barn. EESK vill framhålla angelägenheten av att kommissionen undersöker på vilket sätt kemikaliepolitiken, förhoppningsvis, kan utgöra en stödmekanism för strategin om miljö och hälsa.

9.4. Barn vistas inomhus en mycket stor del av dygnet, och är därför beroende av att den inre miljön håller en tillfredsställande nivå (luftföroreningar, buller etc). Samtidigt förtjänar det att påpekas att flera tänkbara åtgärder för barns hälsa också inrymmer arbetsmiljöfrågor (t.ex. i barnstugor).

9.5. En viktig miljöfaktor för barns hälsa är förekomsten av tobaksrökning. Kommissionens meddelande berör inte frågan om tobakens hälsorisker också för barn, även om erfarenhetsbasen i denna fråga får anses betryggande. EESK förordar att handlingsplanen också tar upp tobakens hälsoeffekter för barn.

9.6. EESK har tidigare berört behovet av integrerade miljö- och hälsoindikatorer för att mäta de långsiktiga effekterna av det nya programmet. EESK vill erinra om att ett betydande utvecklingsarbete pågår rörande indikatorer för hållbar utveckling i vidare mening. En årlig rapportering av vad som sker inom hållbar utveckling, och inom den sk Lissabon-strategin, görs inför varje vårtoppmöte inom EU. EESK rekommenderar att miljö- och hälsofrågorna på motsvarande sätt avrapporteras årligen, företrädesvis inför Europeiska rådets vårtoppmöten.

9.7. EESK har likaså tidigare något berört den föreslagna ordningen med sexårscykler. Vilka argument som talat för just sexårscykler har inte så tydligt framgått. Å andra sidan spelar det kanske inte så stor roll vilket antal år man väljer, förutsatt att planeringen av kommande flerårsperioder kan ske med god framförhållning, och att införandet av nya prioriteringar inte innebär en omkastning av arbetet. En långsiktig kontinuitet är givetvis eftersträvansvärd, med god framförhållning i planeringen.

9.8. EESK har vad gäller prioriteringarna i fråga om barns hälsa noterat att frågan om övervikt inte särskilt berörs. I

flertalet EU-länder har problem med övervikt hos barn ännu inte någon större omfattning, men utvecklingen förefaller tyda på att man inom EU får samma problem som man har i särskilt USA – och börjar få ibland annat Storbritannien. Det kan ifrågasättas om övervikt är ett miljörelaterat problem eller inte; det handlar mer om livsstilsval än om miljö. Beroende på hur vitt man vill tolka begreppet social miljö – som har direkt samband med övervikt – kan frågan om barns övervikt förtjäna att tas med i den nya strategin.

10. EESK:s roll

10.1. Inom EESK finns det omfattande kompetens i miljö- och hälsofrågor. I och med utvidgningen kommer kommittén rimligtvis också att ha sådan kompetens med avseende på de nya medlemsstaterna.

10.2. EESK deltar aktivt i samrådsprocessen, som ett inslag i kommitténs satsning på dessa frågor.

10.3. Kommittén kommer att utnyttja sina specifika informationskanaler för att sprida kännedom om hur det nya initiativet utvecklas efter lanseringen.

10.4. EESK är beredd att ge sitt aktiva stöd till framtida insatser på detta område, antingen genom att arrangera samrådsprocesser med berörda parter eller på andra sätt.

Brüssel den 10 december 2003.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Roger BRIESCH